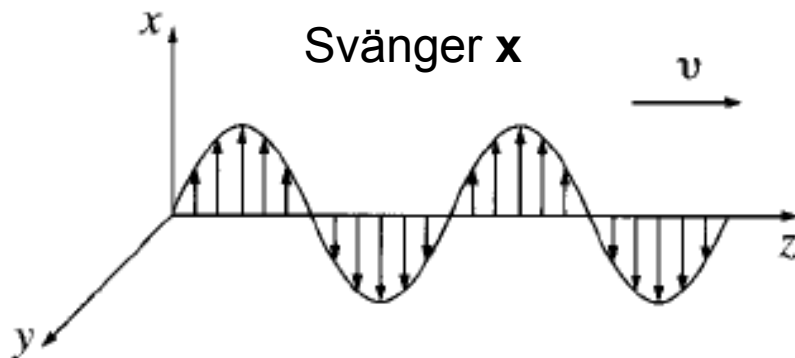
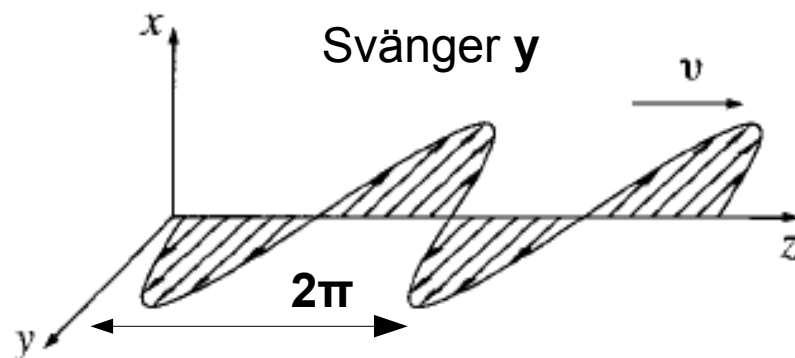

Mer om EM vågors polarisation

- Vad händer om man lägger ihop två vågor med horisontell och vertikal polarisation?

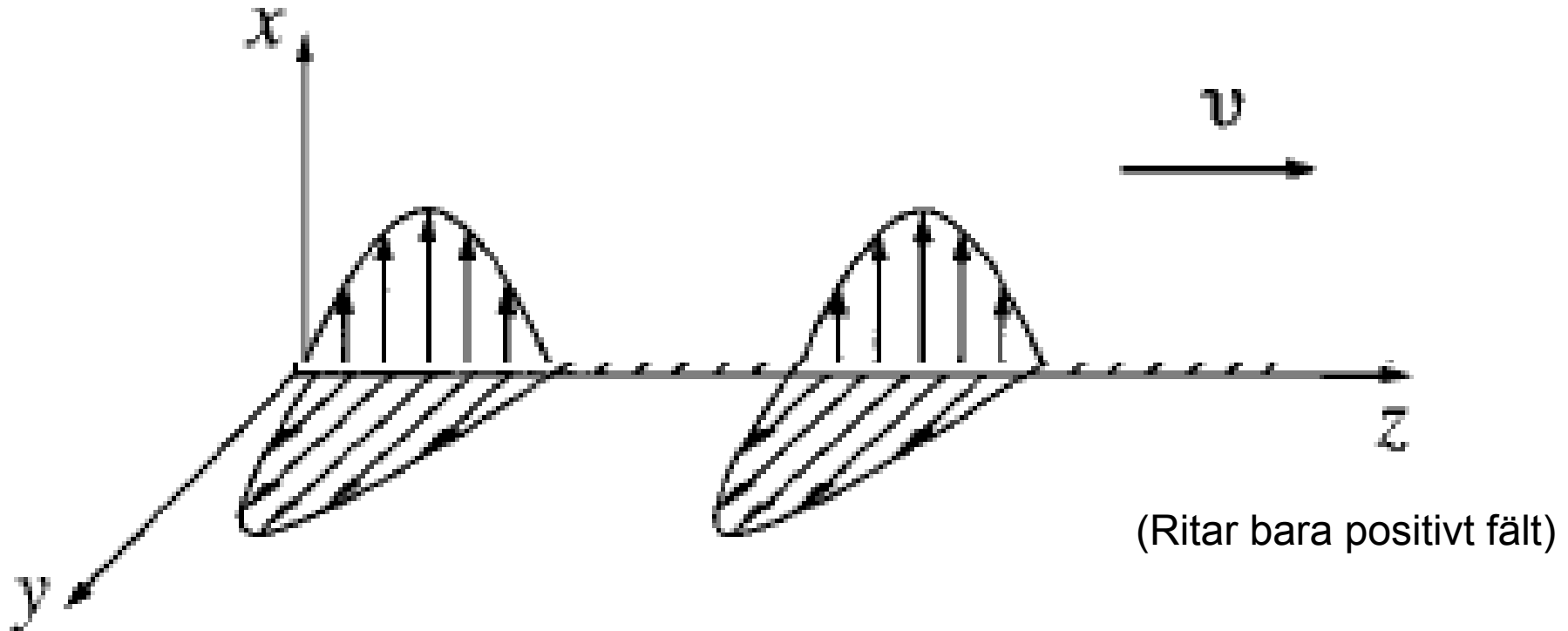

(a) Vertical polarization

(b) Horizontal polarization

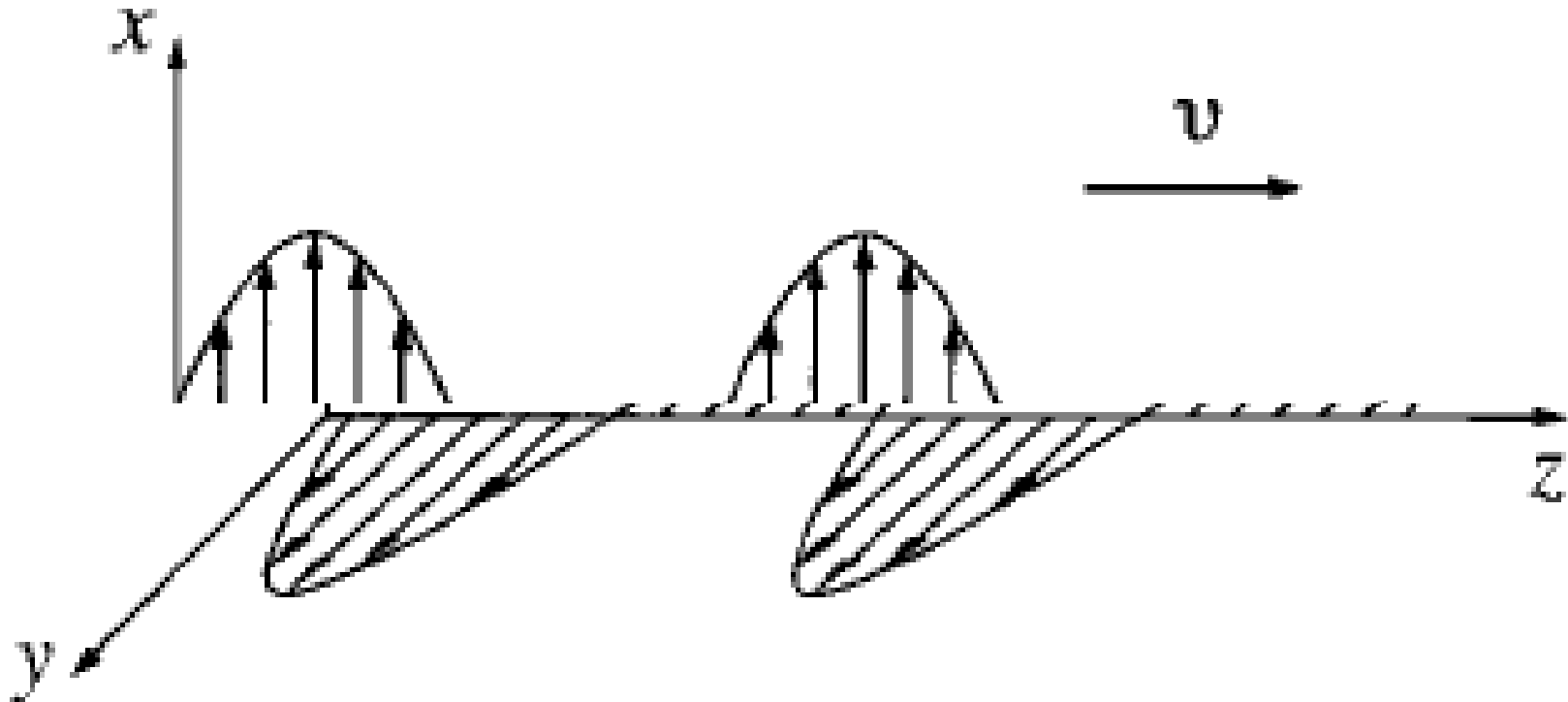
Superposition av **x** och **y** polariserade EM vågor

Polarisationsvektor:

$$\mathbf{n} = (\mathbf{x} + \mathbf{y}) / (\mathbf{2})^{1/2}$$

Superposition av **x** och **y** polariserade EM vågor

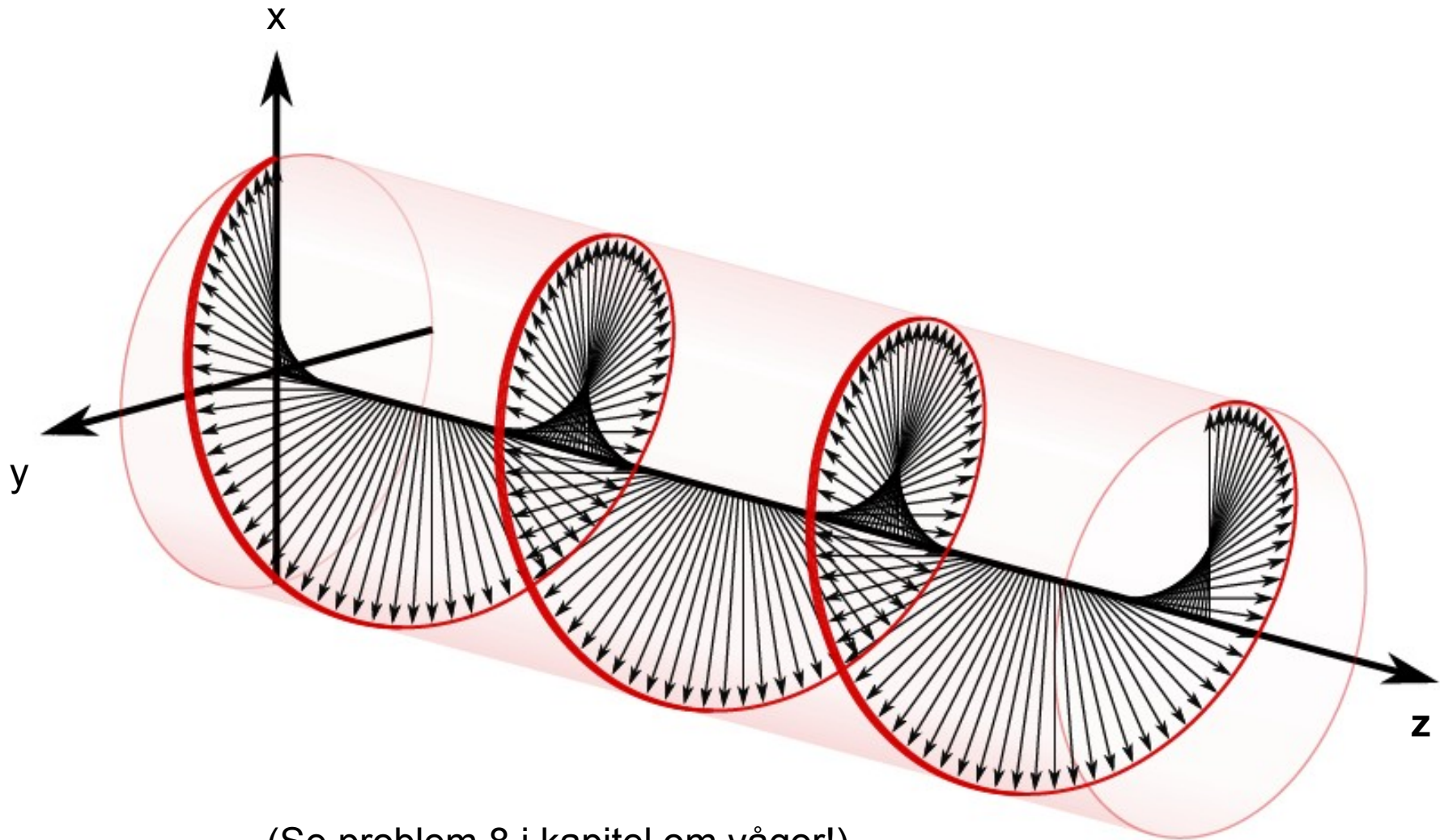

Polarisationsvektor:

$$\mathbf{n} = (\mathbf{x} - i\mathbf{y}) / (2)^{1/2}$$

$$\delta = -\pi/2$$

Cirkulär polarisation

(Se problem 8 i kapitel om vågor!)

- Vad händer om x och y har olika amplitud?

Repetition

- **E**, **B** och **k** är vinkelräta (transversella vågor)
- Polarisationen definieras av **E**-fältets svängningar.
- Energidensiteten för plana EM vågor (“*kulspruta*”)
- Intensitet (energi per area och tid): $I = 0.5 \epsilon v E_0^2$
- Reflektion och transmission av plana vågor...

- *Imorgon 13:15 går jag igenom delar av extenta #1:*

<http://www.teori.atom.fysik.su.se/~marcus/EM/pdf/FK5019-tenta-20160321.pdf>

Onsdag:

Föreläsning 16:

Electromagnetic waves: 3 Electromagnetic waves in matter (p.406-429)

~~Conservation laws: 1 (p.360-364)~~

Poyntings teorem

Räknestuga:

Under denna räknestuga ska ni utforska elektromagnetiska vågor i material.

Förberedelseuppgift:

Sammanfatta koncepten (redovisas i grupper om två studenter):

- Vad menas med ett linjärt homogent dielektriskt material? (vad är n ?)
- Redogör för den geometriska optikens tre fundamentala lagar.

Räkneövningar:

Electromagnetic waves: 14, (15), 19, 20

* 13, (14), 18, 19 i 3rd edition.

Föreläsning 16: Elektromagnetiska vågor i och mellan olika material

- **Reflektion och transmission** av EM vågor mellan linjära dielektriska material.
- Varför är **brytningsindex frekvensberoende?**
- **Absorption** av EM vågor i material
- **Tre lagarna för geometrisk optik**
- **Brewstersvinkel** för reflektion

Idag använder jag POWERPOINT.
Fokus på överblick av fenomen.

Hur beter sig EM vågor
i övergången mellan olika
dielektriska material?

(“isolatorer” = “ingen ström”)

Dispersionsrelationen

(i ett homogent isotropiskt dielektrisk material)

$$v = c / n = \lambda / T = \omega / k$$

Dimensionsanalys:

$$[m/s] = [rad/s] / [rad/m]$$

Brytningsindex har ingen enhet:

$$n = [(\epsilon\mu) / (\epsilon_0\mu_0)]^{1/2}$$

Stort n gör att vågen går långsamt fram!

Geometrisk optik

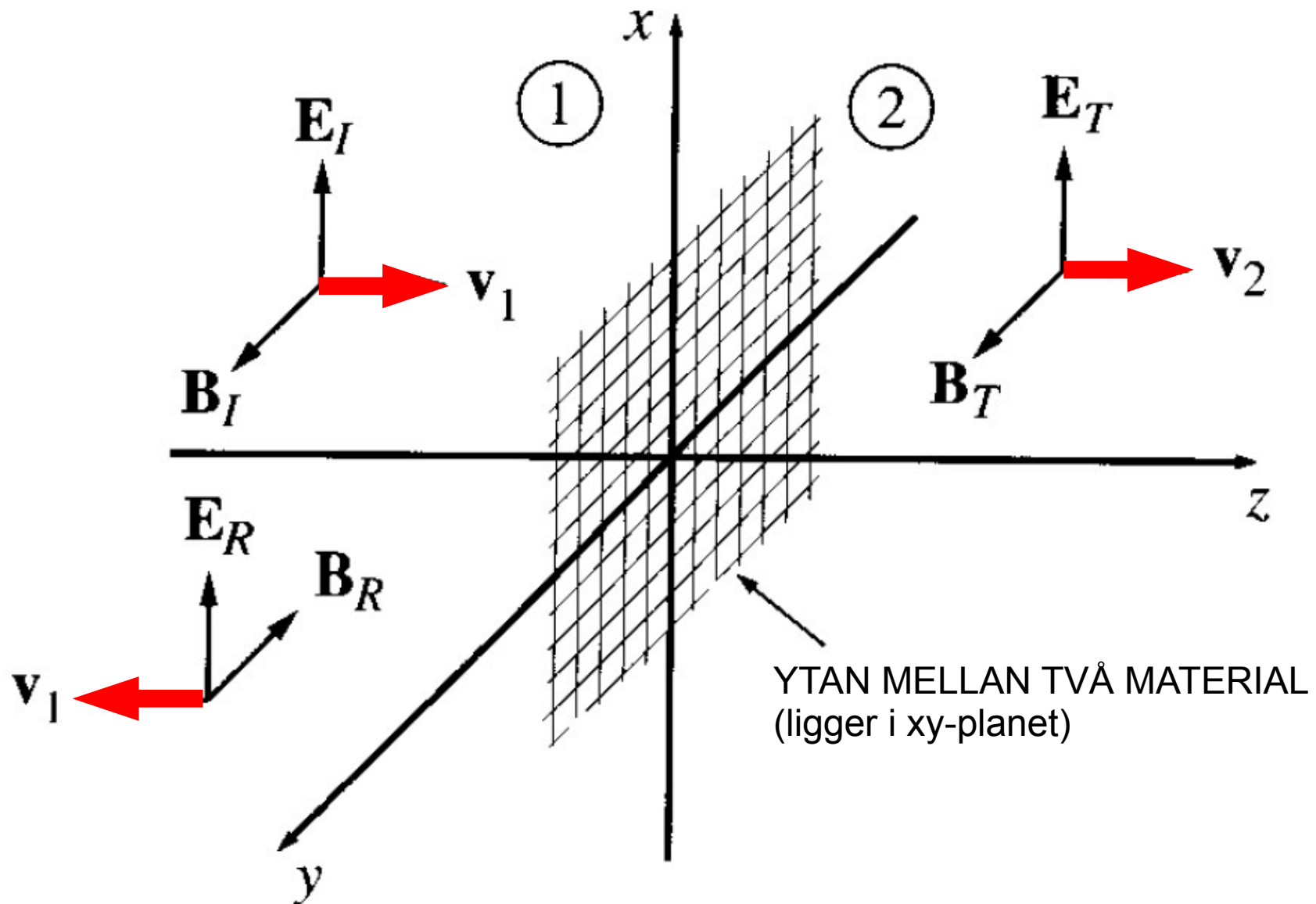
*Allt om geometrisk optik kan härledas med
matchning av planvågor på ytan:
Inkommande I , Reflekterad R
& Transmitterad T*

*Antag **samma** vinkelfrekvens för alla
vågor: $j=I,R,T$ (dispersion relationen):*

$$k_I v_1 = k_R v_1 = k_T v_2 = \omega$$

Då kan $\exp[-i\omega t]$ strykas!

Infallande, reflekterade och transmitterade plana vågor

Randvärden

(mellan två linjära material utan fri laddning)

(Gauss)

$$(i) \quad \epsilon_1 E_1^\perp = \epsilon_2 E_2^\perp,$$

$$(ii) \quad B_1^\perp = B_2^\perp,$$

(Inget namn)

(Stokes)

$$(iii) \quad \mathbf{E}_1^\parallel = \mathbf{E}_2^\parallel,$$

$$(iv) \quad \frac{1}{\mu_1} \mathbf{B}_1^\parallel = \frac{1}{\mu_2} \mathbf{B}_2^\parallel$$

(Amperes)

Vid infall rakt mot ytan.

Matchning av EM fält vid $z=0$

Stokes lag (“E fält lika”):

$$\tilde{\mathbf{E}}_{I0} + \tilde{\mathbf{E}}_{R0} = \tilde{\mathbf{E}}_{T0}$$

Amperes lag (“H fält lika”):

$$(\tilde{\mathbf{E}}_{I0} - \tilde{\mathbf{E}}_{R0}) / (\mu_1 v_1) = \tilde{\mathbf{E}}_{T0} / (\mu_2 v_2)$$

Matchning av EM fält vid $z=0$

Stokes lag:

$$\tilde{\mathbf{E}}_{I0} + \tilde{\mathbf{E}}_{R0} = \tilde{\mathbf{E}}_{T0}$$

Amperes lag:

$$\tilde{\mathbf{E}}_{I0} - \tilde{\mathbf{E}}_{R0} = \tilde{\mathbf{E}}_{T0} \frac{(\mu_1 v_1)}{(\mu_2 v_2)}$$

β

Reflektion och transmission

Reflektion:

$$\tilde{E}_{R0} = \tilde{E}_{I0} (1 - \beta) / (1 + \beta)$$

Transmission:

$$\tilde{E}_{T0} = \tilde{E}_{I0} 2 / (1 + \beta)$$

$$\beta = (\mu_1 v_1) / (\mu_2 v_2) = (\mu_1 n_2) / (\mu_2 n_1)$$

Reflektion och transmission

Reflektion:

$$\tilde{E}_{R0} \approx \tilde{E}_{I0} (n_1 - n_2) / (n_1 + n_2)$$

Transmission:

$$\tilde{E}_{T0} \approx \tilde{E}_{I0} 2n_1 / (n_1 + n_2)$$

$$\beta \approx n_2 / n_1$$

Brytningsindex betyder hur "tungt" det är för en våg att propagera: $v = c / n$.

Reflektion och transmission

Reflektionskoefficient:

$$R = I_R / I_I \approx (n_1 - n_2)^2 / (n_1 + n_2)^2$$

Transmissionskoefficient:

$$T = I_T / I_I \approx 4n_1 n_2 / (n_1 + n_2)^2$$

Energien bevaras: $R + T = 1$

Exempel på reflektion

$$R = (n_1 - n_2)^2 / (n_1 + n_2)^2$$

Vakuum: $n=1$

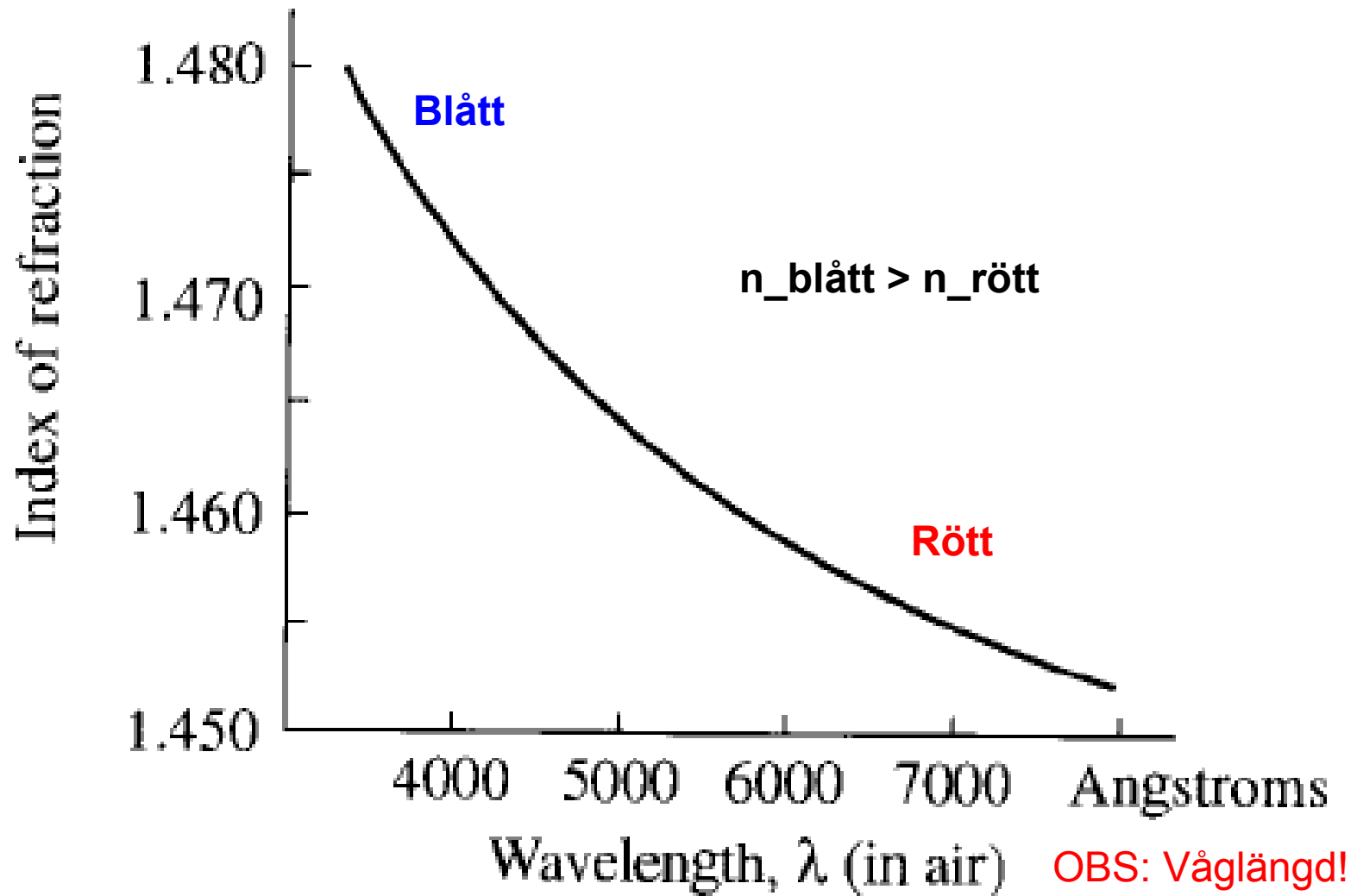
Luft: $n \approx 1.0002$

Vatten: $n \approx 1.333$ $R \approx 2\%$

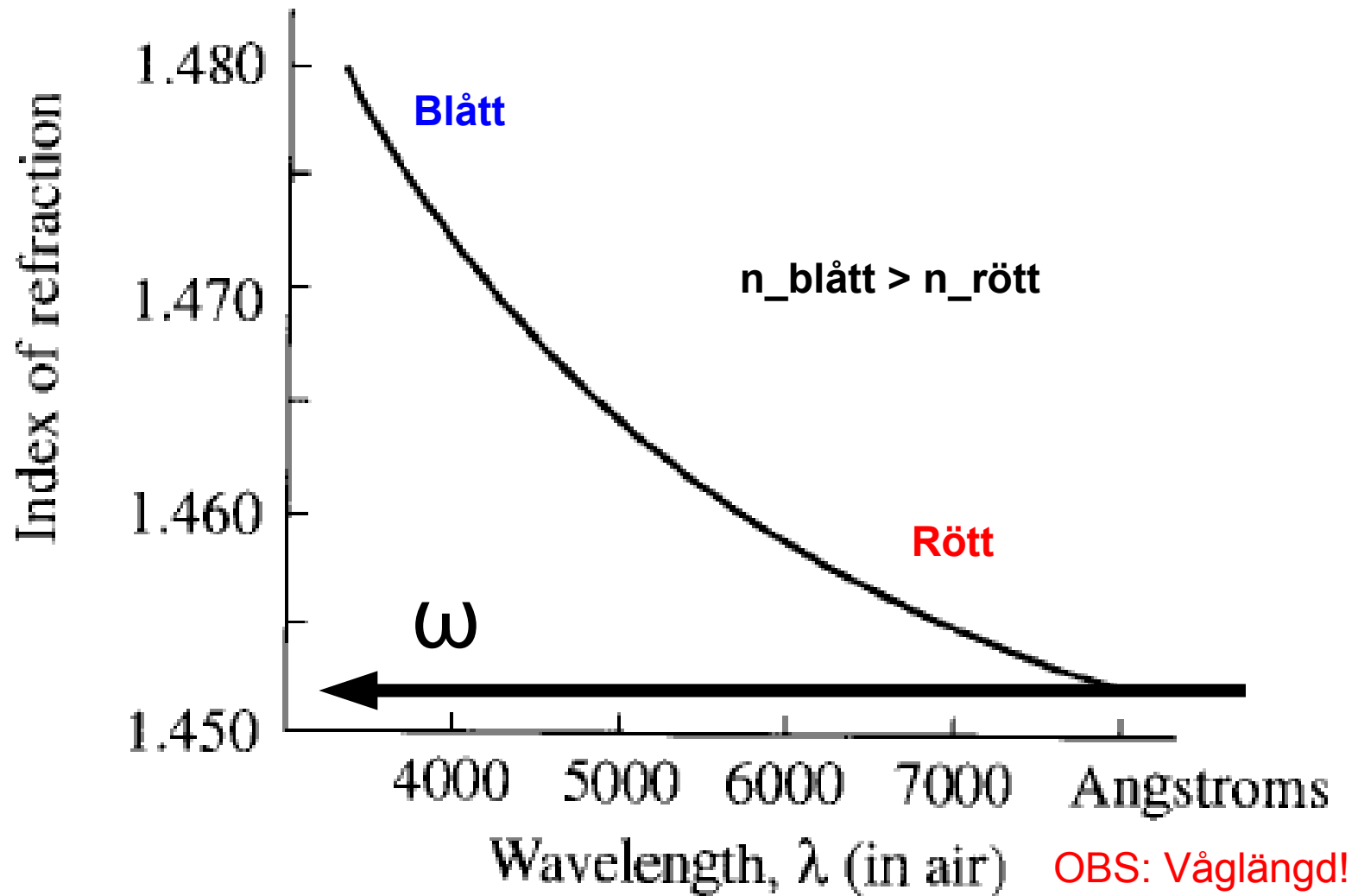
Glas: $n \approx 1.517$ $R \approx 4\%$

Diamant: $n \approx 2.417$ $R \approx 17\%$

Brytningsindex vid optiska våglängder

Brytningsindex vid optiska våglängder

n ökar med ω kallas “normal dispersion”

Cauchys formel

$$n=1+A(1+B/\lambda^2)$$

Gäller för många material
vid optiska (röd-blå) våglängder.

Brytningsindex vid atomär resonans

Optiska frekvenser

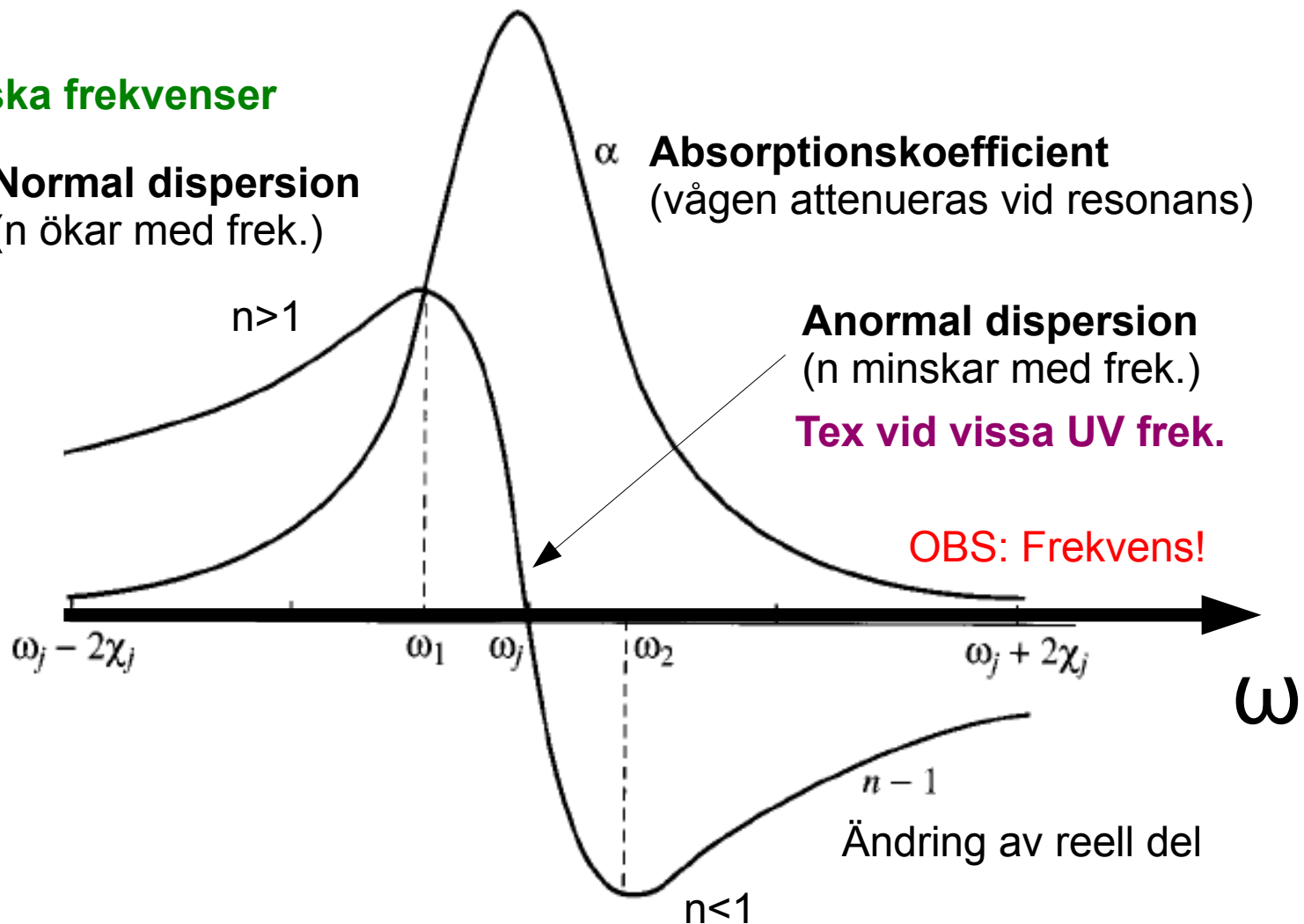
Normal dispersion
(n ökar med frek.)

$n > 1$

α Absorptionskoefficient
(vågen attenueras vid resonans)

Anormal dispersion
(n minskar med frek.)
Tex vid vissa UV frek.

OBS: Frekvens!

Vad händer om det är
ett ledande material?

EM vågor i ledande material

Ingen fri laddning: $\rho_f = 0$

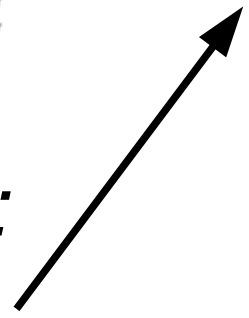

$$(i) \nabla \cdot \mathbf{E} = 0, \quad (iii) \nabla \times \mathbf{E} = -\frac{\partial \mathbf{B}}{\partial t},$$

$$(ii) \nabla \cdot \mathbf{B} = 0, \quad (iv) \nabla \times \mathbf{B} = \mu\epsilon \frac{\partial \mathbf{E}}{\partial t} + \mu\sigma \mathbf{E}$$

Ohms lag:

$$\mathbf{J}_f = \sigma \mathbf{E}.$$

- Vågekvation med en extra term:

$$\nabla^2 \mathbf{E} = \mu\epsilon \frac{\partial^2 \mathbf{E}}{\partial t^2} + \mu\sigma \frac{\partial \mathbf{E}}{\partial t}$$

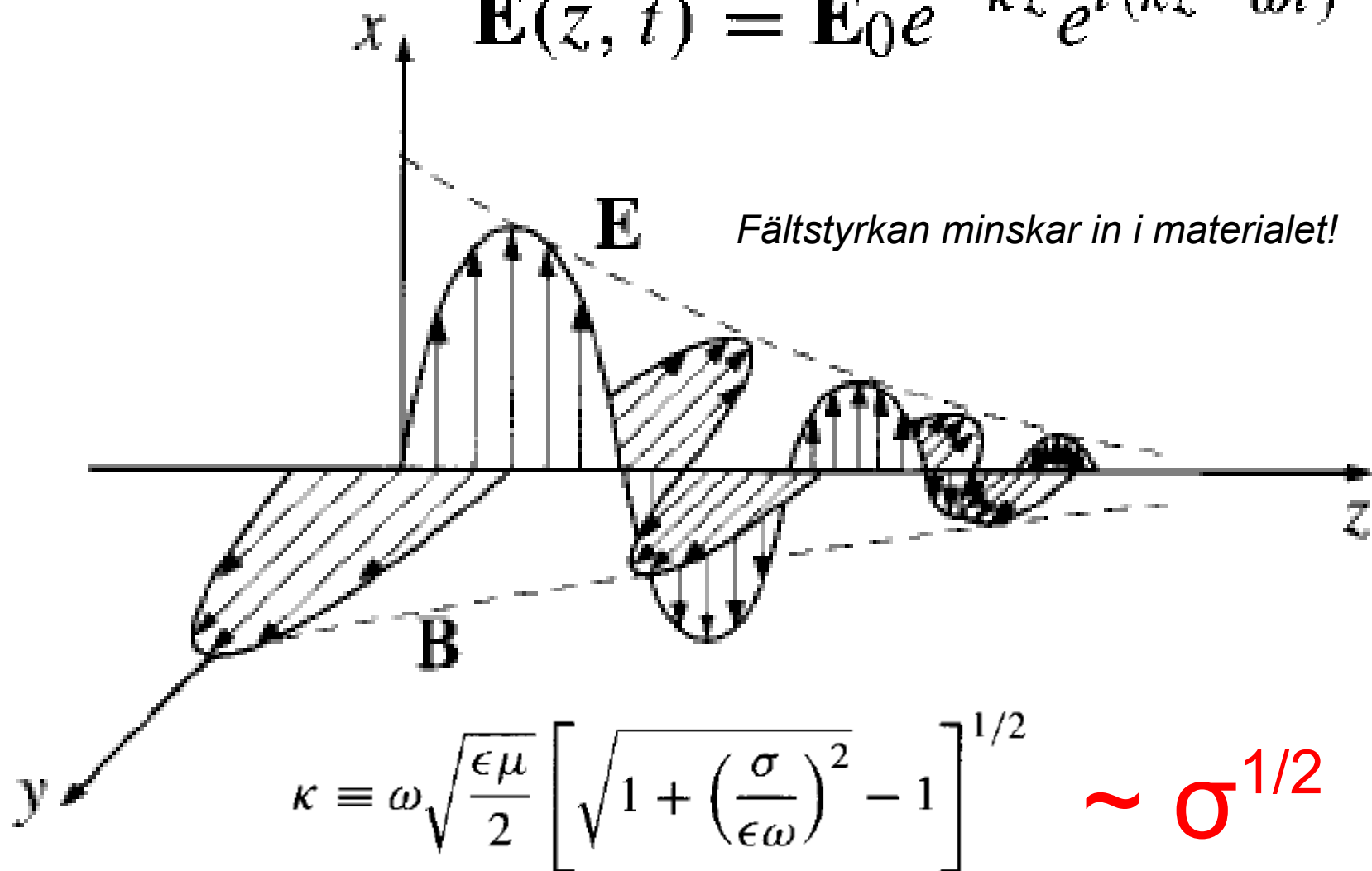
- Planvågansats:

$$\tilde{\mathbf{E}}(z, t) = \tilde{\mathbf{E}}_0 e^{i(\tilde{k}z - \omega t)}$$

- $\tilde{k}^2 = \mu\epsilon\omega^2 + i\mu\sigma\omega \rightarrow$ Komplex vågtal $\tilde{k} = k + i\kappa$

Absorberande material

$$\tilde{\mathbf{E}}(z, t) = \tilde{\mathbf{E}}_0 e^{-\kappa z} e^{i(kz - \omega t)}$$

Moderna museet

Alexander Calder "De fyra elementen"
utanför Moderna Museet i Stockholm.

Reflektion mot en perfekt ledare

$$(\sigma = \infty)$$

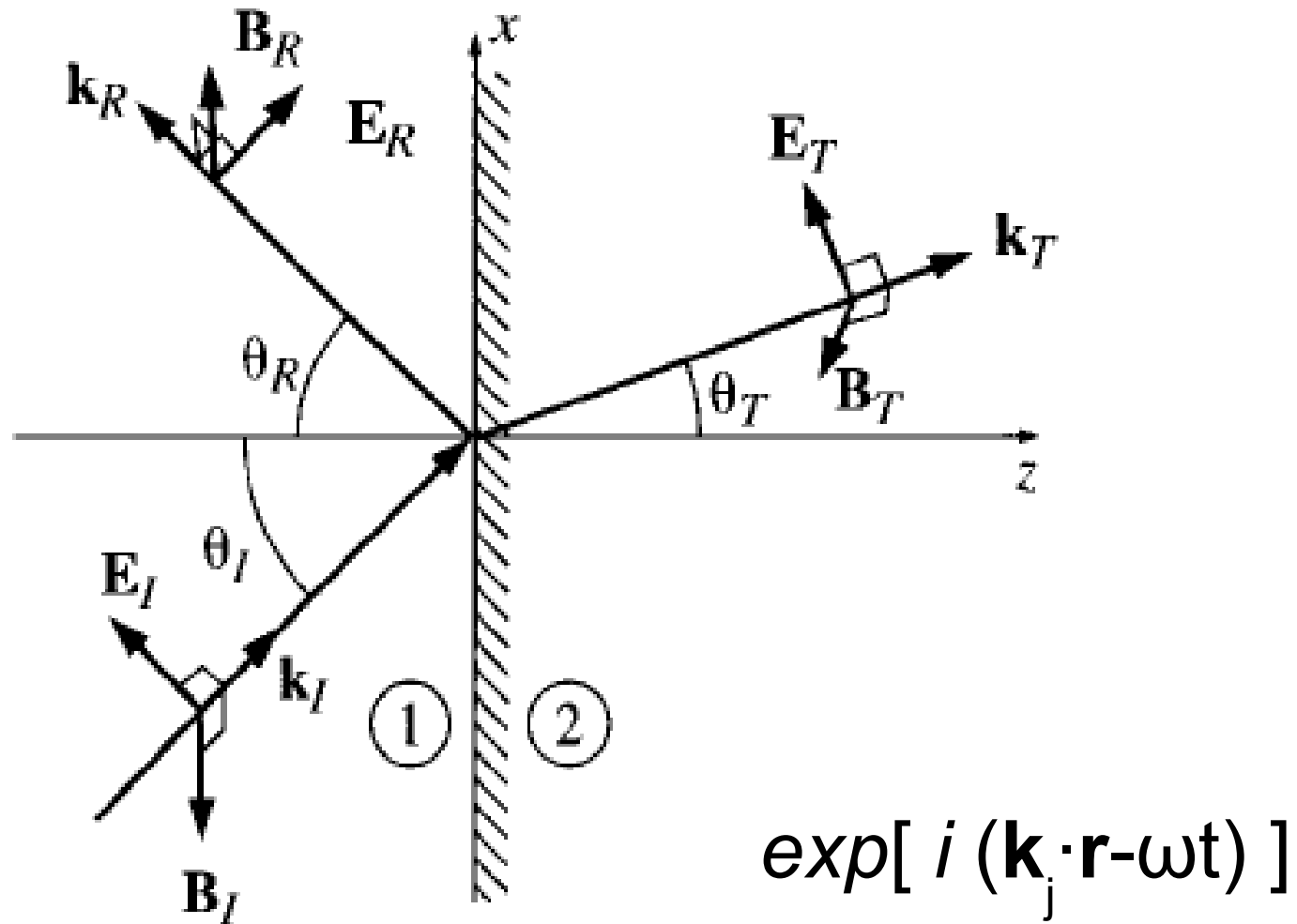
$$\tilde{E}_{0R} = -\tilde{E}_{0I}, \quad \tilde{E}_{0T} = 0.$$

*Det elektriska fältet är noll
i och på ytan som i statiken!*

$$R=100\%$$

(perfekt spegel)

Infallande, reflekterade och transmitterade plana vågor

Geometrisk optik

Allt om geometrisk optik kan härledas med matchning av planvågor på ytan, $z=0$:

$$(\dots) \exp[i \mathbf{k}_I \cdot \mathbf{r}_{||}] + (\dots) \exp[i \mathbf{k}_R \cdot \mathbf{r}_{||}] =$$

$$(\dots) \exp[i \mathbf{k}_T \cdot \mathbf{r}_{||}],$$

$$\mathbf{r}_{||} = \mathbf{r} - (\mathbf{n} \cdot \mathbf{r}) \mathbf{n} = (x, y, 0)$$

Geometrisk optik

Allt om geometrisk optik kan härledas med matchning av planvågor på ytan:

$$\begin{aligned} & ( ) \exp[i \mathbf{k}_I \cdot \mathbf{r}_{||}] + ( ) \exp[i \mathbf{k}_R \cdot \mathbf{r}_{||}] \\ & = \\ & ( ) \exp[i \mathbf{k}_T \cdot \mathbf{r}_{||}], \end{aligned}$$

$$\mathbf{k}_{||} = \mathbf{k}_{||} = \mathbf{k}_{||R} = \mathbf{k}_{||T} \text{ samma för alla!}$$

Geometrisk optik

Allt om geometrisk optik kan härledas med matchning av planvågor på ytan:

$$\begin{aligned} & ( ) \exp[i \mathbf{k}_i \cdot \mathbf{r}_\parallel] + ( ) \exp[i \mathbf{k}_R \cdot \mathbf{r}_\parallel] \\ & = \\ & ( ) \exp[i \mathbf{k}_T \cdot \mathbf{r}_\parallel], \end{aligned}$$

$$\mathbf{k}_i = \mathbf{k}_{\perp i} + \mathbf{k}_{\parallel} \quad : \text{ samma plan!}$$

Allt om geometrisk optik

#1 Det *“infallande planet”* innehåller $\mathbf{k}_I, \mathbf{k}_R, \mathbf{k}_T$ och n .

#2 Reflektionslagen:

$$k_{\parallel I} = k_{\parallel R} \quad \leftrightarrow \quad k_1 \sin \theta_I = k_1 \sin \theta_R$$

$$\rightarrow \quad \theta_R = \theta_I$$

#3 Brytningslagen (“Snells lag”):

$$k_{\parallel I} = k_{\parallel T} \quad \leftrightarrow \quad k_1 \sin \theta_I = k_2 \sin \theta_T$$

$$\rightarrow \quad \sin \theta_T / \sin \theta_I = n_1 / n_2$$

(Kom ihåg dispersions relationen: $\omega = kv = kc/n$)

Randvärden

(mellan två linjära material utan fri laddning)

(Gauss)

$$(i) \quad \epsilon_1 E_1^\perp = \epsilon_2 E_2^\perp,$$

(Stokes)

$$(iii) \quad \mathbf{E}_1^\parallel = \mathbf{E}_2^\parallel,$$

$$(ii) \quad B_1^\perp = B_2^\perp,$$

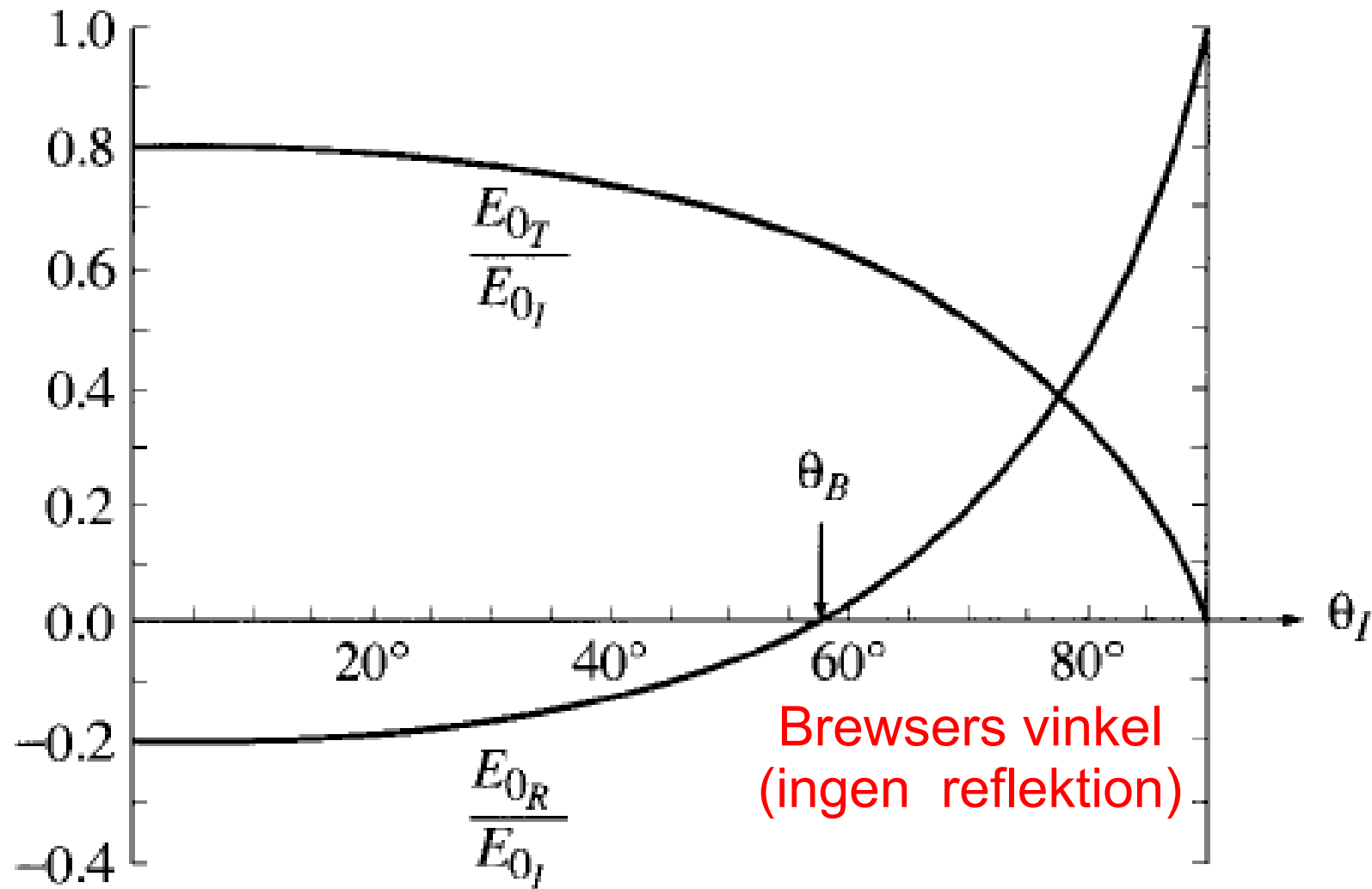
$$(iv) \quad \frac{1}{\mu_1} \mathbf{B}_1^\parallel = \frac{1}{\mu_2} \mathbf{B}_2^\parallel$$

(Inget namn)

(Amperes)

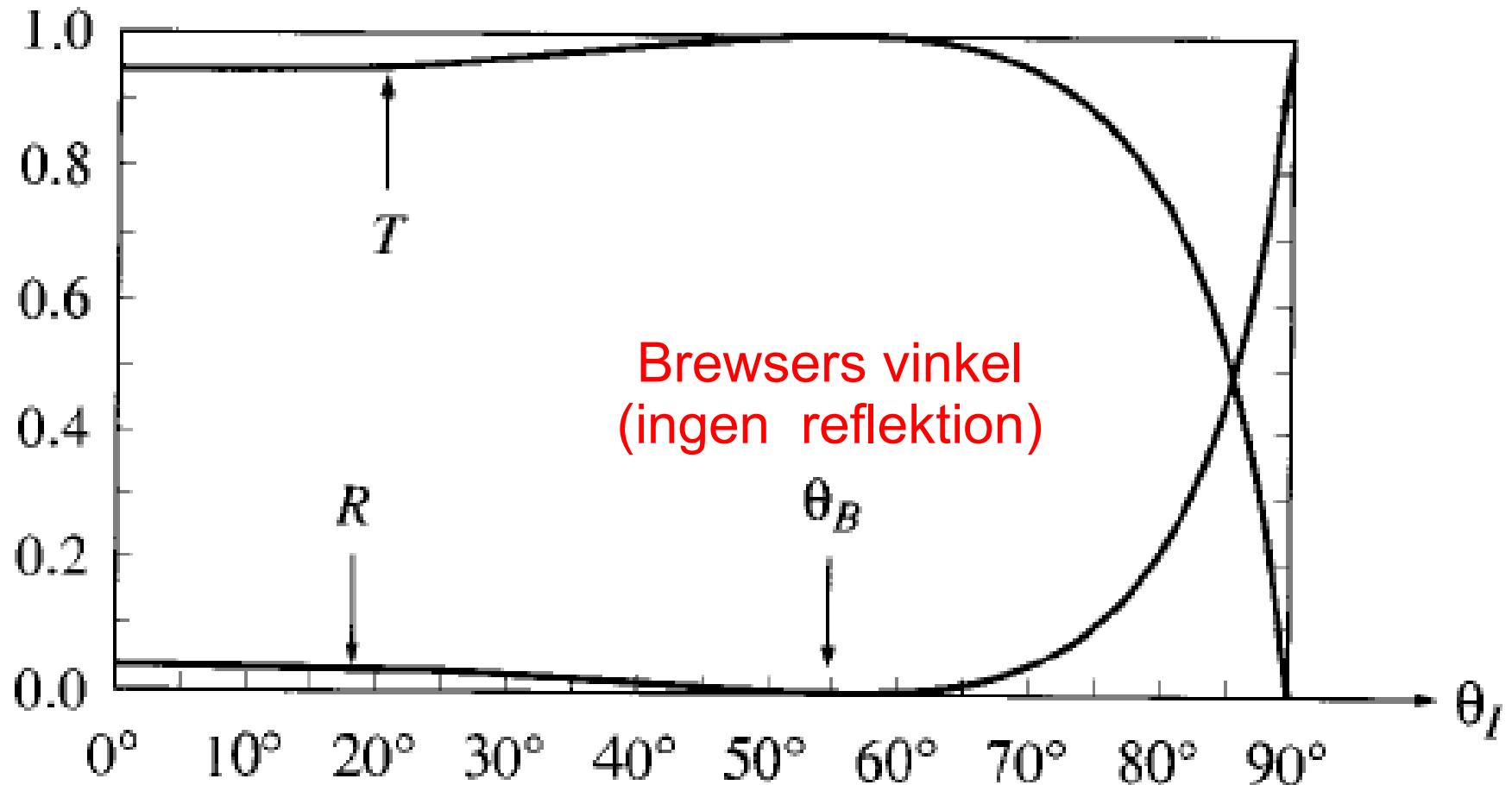
Reflektion och transmission vid θ_i

(med E polariserad i infallande planet)

Reflektion och transmission

(med E polariserad i infallande planet)

Sammanfattning:

- Brytningsindex är frekvensberoende:
  - Blått går långsammare än rött (normal disp).
  - *Anormal* dispersion vid atomära resonanser.
- EM vågor i absorberas i ledande material
  - Attenuerade plana vågor (komplext $\mathbf{k}$)
- Geometrisk optik ges av yt-matchning av plana vågor.
- Brewsters vinkel ger vågor reflekterade vågor med linjär polarisering ut ur det infallande planet.